

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 13 lutego 2024 r.

Poz. 1786

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.22.2024.3

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 2 lutego 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr LXVII/418/2023 Rady Gminy Rychtal z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie powołania Gminnej Rady Seniorów w Rychtalu oraz nadania jej statutu - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 28 grudnia 2023 r. Rada Gminy Rychtal podjęła uchwałę nr LXVII/418/2023 w sprawie powołania Gminnej Rady Seniorów w Rychtalu oraz nadania jej statutu, dalej jako "uchwała". Statut Gminnej Rady Seniorów w Rychtalu stanowi załącznik do uchwały, dalej jako "Statut".

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 4 stycznia 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi art. 5c ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.), dalej jako "ustawa", zgodnie z którym: "Rada gminy, tworząc gminną radę seniorów, nadaje jej statut określający w szczególności:

- 1) tryb i kryteria wyboru jej członków,
 - 2) zasady i tryb jej działania,
 - 3) długość jej kadencji, z tym że kadencja nie może trwać dłużej niż kadencja rady gminy, na terenie której funkcjonuje ta rada,
 - 4) zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków
- dążąc do wykorzystania potencjału podmiotów działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia sprawnego sposobu wyboru członków gminnej rady seniorów".

Zgodnie z art. 5c ust. 4 ustawy: "Gminna rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku".

Ponadto stosownie do treści art. 5c ust. 5a: "Jeżeli rada gminy zdecydowała o zwracaniu kosztów, o których mowa w ust. 4a, w statucie, o którym mowa w ust. 5, określa się zasady zwrotu tych kosztów, w tym ich maksymalną wysokość podlegającą zwrotowi".

Podkreślenia wymaga, że uchwała podjęta na podstawie art. 5c ust. 5 ustawy stanowi akt prawa miejscowego. Charakter normatywny tej uchwały przesądza więc o konieczności formułowania zawartych w niej postanowień na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego. Oznacza to, że wszystkie unormowania takiej uchwały muszą precyzyjnie realizować delegację ustawową i nie mogą swym zakresem przekraczać jej granic. Zgodnie bowiem z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11; CBOSA). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Ustawodawca, wskazując w art. 5c ust. 5 ustawy materię, którą winien określać statut gminnej rady seniorów, posłużył się zwrotem "w szczególności", co oznacza, że omawiana delegacja ustawowa nie ma charakteru zamkniętego. Istotne jest jednak, by rada w przedmiotowym statucie zamieściła postanowienia odnoszące się do co najmniej wszystkich kwestii wymienionych w tym przepisie.

Analiza treści przepisów zawartych w ocenianym Statucie prowadzi do wniosku, że rada nie wypełniła w sposób prawidłowy i kompleksowy delegacji ustawowej wynikającej z 5c ust. 5 ustawy, co zakwalifikować należy jako naruszenie prawa o charakterze istotnym, skutkujące koniecznością stwierdzenia nieważności uchwały w całości.

Statut gminnej rady seniorów - stosownie do treści art. 5c ust. 5 pkt 1 ustawy - powinien określać tryb i kryteria wyboru członków gminnej rady seniorów. Tymczasem rada nie uregulowała w Statucie tych kwestii.

Słownik języka polskiego (www.sjp.pwn.pl) podaje znaczenie pojęcia "tryb" jako procedurę. Rada powinna zatem uregulować w Statucie m.in. sposób podania do wiadomości, że określone podmioty wskazane w § 2 ust. 2 Statutu mogą zgłaszać kandydatów na członków gminnej rady seniorów, termin zgłaszania kandydatów na członków rady, formę zgłoszenia takiego kandydata. Statut nie wskazuje również co dzieje się w przypadku gdy podmioty desygnujące kandydatów na członków rady wskazane w § 2 ust. 2 Statutu wskażą liczbę kandydatów przekraczającą maksymalną liczbę osób, o której mowa w § 2 ust. 1 Statutu (w jaki sposób jest ustalany ostateczny skład osobowy gminnej rady seniorów). Rada nie określiła również w Statucie kryteriów wyboru członków gminnej rady seniorów.

Ustawodawca mocą art. 5c ust. 5 pkt 4 ustawy nałożył na radę obowiązek określenia w statucie gminnej rady seniorów zasad wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków. Oceniany Statut nie zawiera jednak wskazanej materii, co stanowi istotne naruszenie powołanego przepisu ustawy.

Zdaniem organu nadzoru, za stwierdzeniem nieważności uchwały w całości, w tym także postanowienia o utworzeniu Gminnej Rady Seniorów w Rychtalu, przemawia treść przepisu art. 5c ust. 5 ustawy. Użyty przez ustawodawcę zwrot: "Rada gminy, tworząc gminną radę seniorów, nadaje jej statut [...]" wskazuje, że zarówno utworzenie gminnej rady seniorów, jak i nadanie jej statutu, powinno nastąpić jednocześnie. Takie brzmienie przepisu upoważniającego wyklucza, zdaniem organu nadzoru, pozostawienie w obrocie prawnym uchwały, której przedmiotem byłoby jedynie utworzenie gminnej rady seniorów, bez jednoczesnego nadania jej statutu.

W tym stanie rzeczy, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska Gminy Rychtal

Burmistrz Gminy Rychtal